

ЛЕКЦІЯ

кандидат військових наук, доцент, провідний науковий співробітник НДЛ ВДВ, полковник у відставці
ПОПОВІЧЕНКО Олександр Вікторович

Міністерство оборони України кафедра УДП ВДВ

Навчальна дисципліна: **ЗАГАЛЬНА ТАКТИКА**

Змістовний модуль 7 (ЗМ-7)

**Бойове застосування артилерійських
підрозділів**

**Заняття 1 Бойове застосування
артилерійських підрозділів з
урахуванням досвіду АТО**

ПЛАН ВИВЧЕННЯ ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЯ 7

4 семестр

Номер та найменування заняття	Вид заняття	Кількість годин
1. Бойове застосування артилерійських підрозділів з урахуванням досвіду АТО	Л	2
2. Тактика дій артилерійських підрозділів	ГЗ	2
3. Підготовка до семінару	СР	2
4. Бойове застосування арт-ких підрозділів	СЗ	4
5. Цілевказання	ПЗ	4
6. Виклик і коректування вогню	ПЗ	4
7. Підготовка до групової вправи	СР	3
8. Управління вогнем приданого артилерійського підрозділу	ГВ	6
9. Підготовка до групової вправи	СР	2
10. Управління вогнем приданого артилерійського підрозділу	ГВ	6
Всього годин на ЗМ в 4-му семестрі:	35 (28/12 + 7)	3

ПЛАН ВИВЧЕННЯ ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЯ 7

Номер та найменування заняття	Вид заняття	Кількість годин
5 семестр		
11. Підготовка до групової вправи	СР	1
12. Управління вогнем приданого арт. підрозділу	ГВ	6
Всього годин на ЗМ в 5-му семестрі:	7 (6/6 + 1)	
6 семестр		
13. Підготовка до групової вправи	СР	2
14. Управління вогнем приданого артилерійського підрозділу	ГВ	6
Всього годин на ЗМ в 6-му семестрі:	8 (6/6 + 2)	
7 семестр		
15. Підготовка до групової вправи	СР	2
16. Управління вогнем приданого артилерійського підрозділу	ГВ	6
Всього годин на ЗМ в 7-му семестрі:	8 (6/6 + 2)	
РАЗОМ годин на ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ	58 (46/30 + 12)	

Навчально-виховні цілі заняття:

1. Систематизувати знання з призначення та завдань, організації та озброєння артилерійських підрозділів, що входять до складу частин і підрозділів ВДВ та перспектив їх розвитку.
2. Дати знання з основ бойового застосування артилерійських підрозділів ВДВ у сучасних війнах та збройних конфліктах.
3. Тренувати практичні навички та уміння щодо виклику та корегування вогню артилерійського підрозділу.
4. Виховувати впевненість у ефективності артилерійської зброї та необхідності вивчення порядку її застосування у тісній взаємодії підрозділів родів військ і спеціальних військ в бою.

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАНЯТТЯ:

1. Призначення, склад та завдання артилерії у різних видах бою.
2. Вогневе ураження противника в обороні та наступі. Види вогню артилерії та їх характеристика.
3. Бойовий порядок артилерійських підрозділів та їх вогневі можливості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойовий статут ВДВ, частина **III** (взвод, відділення) Одеса – 2015, Військова академія (**ПРОЕКТ**) **A**
2. Бойовий статут ВДВ, частина **II** (рота, батальйон) Одеса – 2015, Військова академія (**ПРОЕКТ**) .
3. Тимчасовий Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ **ч. II** (батальйон, рота). – К.: КСВ, 2016 р.
4. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ **ч. III** (взвод, відділення, екіпаж танку) – К.: КСВ, 2016 р.
5. Правила стрільби і управління вогнем наземної артилерії. Група, дивізіон, батарея, взвод, гармата – К.: Варта, 2008 р.
6. ОШС окремої десантно-штурмової бригади ВДВ ЗС України. Інв. №1704-1707 ДСК (у відділі ДСК загальної бібліотеці академії)
7. Інформаційно-аналітичні матеріали досвіду АТО на сході України. Загальна бібліотека. Згідно переліку матеріалів.

1. Призначення, склад та завдання артилерії у різних видах бою

АРТИЛЕРІЙСЬКІ ПІДРОЗДІЛИ призначені для ураження: тактичних засобів ядерного і хімічного нападу; наземних елементів систем ВТЗ, РВК (РУК); артилерії; танків (БМП, БТР); протитанкових та інших вогневих засобів; живої сили; вертольотів на посадкових майданчиках; засобів протиповітряної оборони; пунктів управління, радіоелектронних засобів; руйнування фортифікаційних споруд противника; дистанційного мінування місцевості; світлового забезпечення; ставлення аерозольних (димових) заслонів та виконання інших завдань.

ПРОТИТАНКОВІ АРТИЛЕРІЙСЬКІ ПІДРОЗДІЛИ призначені для знищення танків та інших броньованих машин противника. Вони можуть застосовуватися також для знищення його вогневих засобів, у тому числі, які знаходяться у фортифікаційних спорудах, руйнування бронекорпусів і стрільби по амбразурах оборонних споруд.

ПІДРОЗДІЛИ АРТИЛЕРІЙСЬКОЇ РОЗВІДКИ призначені для здобуття розвідувальних даних про місцевість і противника в інтересах його ураження, а також для обслуговування стрільби артилерії.

АРТИЛЕРІЮ РОЗРІЗНЯЮТЬ (КЛАСИФІКУЮТЬ) :

за способами
пересування

самохідна
(122-мм СГ 2С1,
152-мм СГ 2С3 та ін.)

причіпна
(122-мм Г Д-30,
152-мм Г Д-20 та ін)

за конструктивними
ознаками систем
(комплексів)

гаубична артилерія,
гарматна артилерія,
реактивна артилерія,
міномети,
ПТ артилерія,
підрозділи ПТКР,
підрозділи арт. розвідки

нарізна
або
гладкоствольна

за організаційною
належністю та
середовищем

військова і
центрального
підпорядкування

наземна,
морська,
берегова,
авіаційна

Бригадна артилерія призначена для вирішення завдань в інтересах бригади та для посилення батальйонів, що діють на головному напрямку або виконують окремі завдання. Вона складається з підрозділів гаубичної, реактивної, протитанкової артилерії, підрозділів артилерійської розвідки, що знаходяться в безпосередньому підпорядкуванні командира бригади.

Батальйонна артилерія призначена для вирішення завдань в інтересах батальйону та посилення рот. Вона складається з підрозділів артилерії, що знаходяться в підпорядкуванні командира батальйону.

ПРИДАНИЙ (доданий)

артилерійський підрозділ (частина)

повністю
підпорядковуєтьс
я

командиру підрозділу (військової частини) ВДВ
і виконує поставлені ним завдання.

Не виключається можливість її залучення
до виконання вогневих завдань у відповідальні
моменти бою за рішенням старшого
загальновійськового (артилерійського) командира ,
начальника

ПІДТРИМУЮЧИЙ
артилерійська підрозділ (частина)

залишається
у підпорядкуванні

старшого артилерійського начальника
(командира)

і виконує поставлені ним завдання, **а також вогневі завдання**, які поставлені командиром підрозділу (військової частини), що підтримується, **В МЕЖАХ ВИДІЛЕНОГО РЕСУРСУ**

Артилерійський дивізіон- основний вогневий і тактичний підрозділ артилерії. Він може вести вогонь усіма або декількома батареями по одній цілі (групі цілей) або по-батареїно по різних цілях

Артилерійська батарея- вогневий і тактичний підрозділ артилерії. Вона може одночасно уражати одну-дві цілі вогнем із закритої вогневої позиції або декілька цілей (за кількістю гармат у батареї) вогнем прямою наводкою.

Вогневий (протитанковий взвод)- вогневий підрозділ артилерії. Він виконує вогневі завдання у складі батареї або самотійно.

Взвод управління- артилерійського дивізіону (батареї) призначений для ведення розвідки, обслуговування вогню артилерії і забезпечення зв'язку

Гармата- (міномет, бойова машина, установка ПТРК) виконує вогневі завдання і діє в бою, як правило, у складі взводу або самотійно.

ОСНОВНІ АРТИЛЕРІЙСЬКІ СИСТЕМИ ВДВ

Засоби артиле-
рійської
розвідки
та засоби
управ-
ління

ПРП

Реактивні
системи
залпового
вогню

РСЗВ БМ-21
"Град"

БМ-21У "Верба"
КрАЗ-6322-010

Самохідна та буксируєма
артилерія

152 мм
2С3 "Акація"

122 мм
2С1
"Гвоздика"

Д-30

Міномети

120-мм
2С12 «Сані»

2Б9
"Васілек"

82-мм 2Б14
"Піднос"

ПТ
артилерія

9К11 "Фагот"

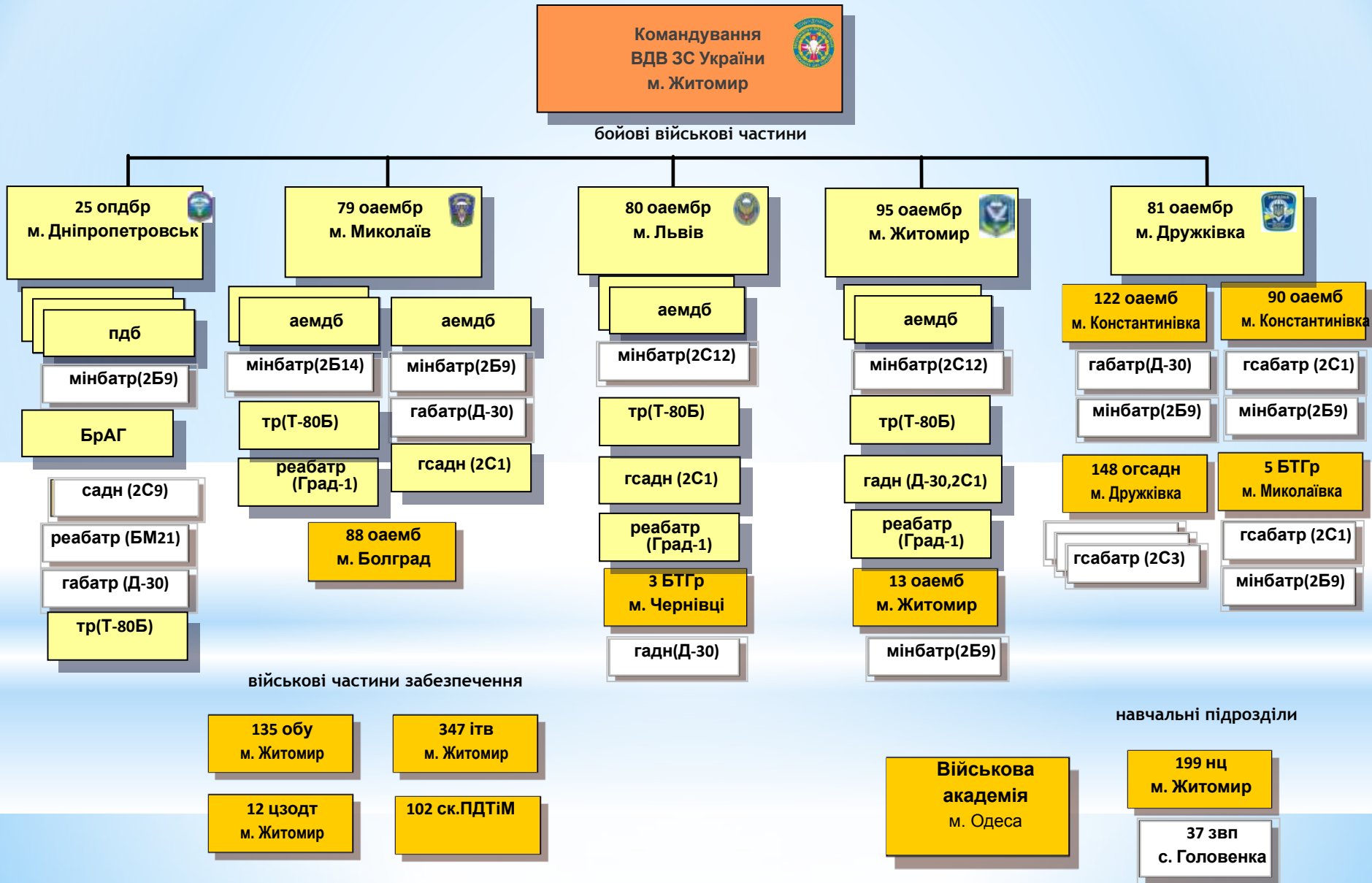
111-1
"Стугна-П"

СПГ-9 "Спис"

ВИСОКОМОБІЛЬНІ ДЕСАНТНІ ВІЙСЬКА ЗС УКРАЇНИ (станом на 01.01.2016 року)

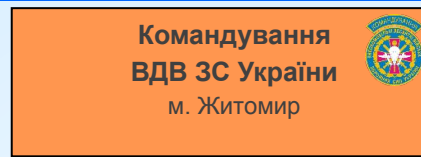

ЗАГАЛЬНА ШТАТНА ЧИСЕЛЬНІСТЬ ВДВ – 20081 ос.

ВИСОКОМОБІЛЬНІ ДЕСАНТНІ ВІЙСЬКА ЗС УКРАЇНИ

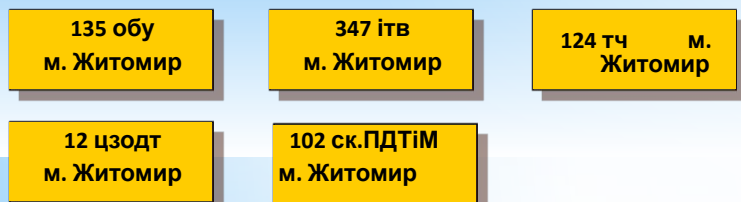
(станом на 08.12.2016 року)

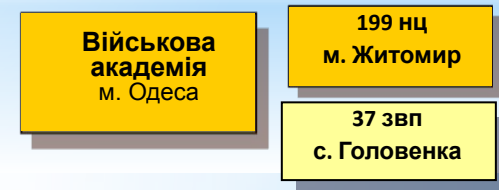
бойові військові частини

військові частини забезпечення

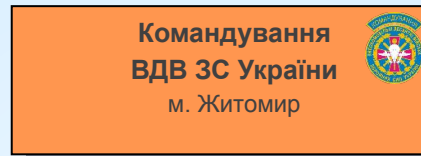

навчальні заклади

ЗАГАЛЬНА ШТАТНА ЧИСЕЛЬНІСТЬ ВДВ – 21494 ос.

ВИСОКОМОБІЛЬНІ ДЕСАНТНІ ВІЙСЬКА ЗС УКРАЇНИ (перспектива до 2020 року)

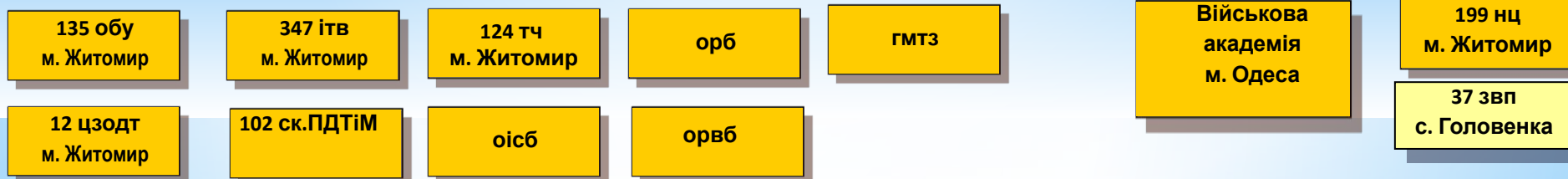

бойові військові частини

навчальні заклади

військові частини забезпечення

ПРОГНОЗОВАНА ШТАТНА ЧИСЕЛЬНІСТЬ ВДВ – 30000 ос.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕФОРМУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ АРТИЛЕРІЇ

оаебр

одшбр

Вогневі можливості

	оаебр	одшбр
Знищення батарей самохідних неброньованих гармат	до 5	до 15
Подавлення артилерійських батарей укритих причіпних гармат	до 6	до 18
Ураження колон довжиною більше 700 м	-	до 30
Ураження батарей реактивних установок на дальності більше 10 км	-	до 24

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕФОРМУВАННЯ БАТАЛЬЙОННОЇ АРТИЛЕРІЇ

аеиб аеромобільної бригади

мін.батарея
(мм М, 82-мм М-120)

мінометний взвод 1

Взвод управління

мінометний взвод 2

дшб десантно-штурмової бригади

мін.батарея
(мм М-120)

мінометний взвод 1

Взвод управління

мінометний взвод 2

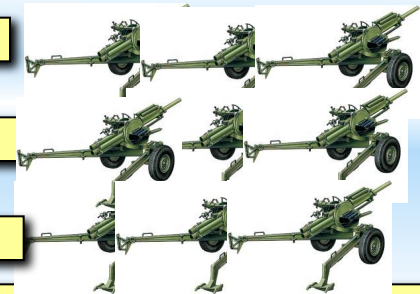

мін.батарея
2Б9 або 2Б14 (82-мм М)

мінометний взвод 1

мінометний взвод 2

мінометний взвод 3

При цьому можливе використання мінбатр 120-мм М (82-мм М) для виконання вогневих завдань в інтересах батальйону та не можливий розподіл мінбатр повзводно для підтримки дій аеромобільних рот.

Дає можливість використання мінбатр 120-мм М для виконання вогневих завдань в інтересах батальйону та розподіл мінбатр 82-мм М повзводно для підтримки десантно-штурмових рот в залежності від складності поставлених завдань.

ЗАВДАННЯ РВіА в БОЮ (операції)

Завдання артилерії в бою (операції, у т.ч. антитерористичній) залежать від завдань, що виконують військові частини і підрозділи ВДВ

Виходячи із мети і способів виконання завдання артилерії розподілялися на:

**ВОГНЕВІ
ЗАВДАННЯ**

**ТАКТИЧНІ
ЗАВДАННЯ**

ЗАВДАННЯ АРТИЛЕРІЇ

ВОГНЕВІ

ТАКТИЧНІ

В обороні

В наступі

1. **УРАЖЕННЯ** цілей (знищення, подавлення, дезорганізація, руйнування, виснаження)

2. **СВІТЛОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ** бойових дій підрозділів та стрільби артилерії (освітлення місцевості, засліплення СП (КСП, ОЄП) та вогневих засобів противника, створення світлових орієнтирів, створів)

3. **ЗАДИМЛЕННЯ** противника (створення димових (аерозольних) завіс, засліплення КП (КСП, ОЄП) та вогневих засобів противника)

4. **СТВОРЕННЯ ОСЕРЕДКІВ ПОЖЕЖ** в районах розташування противника, на маршрутах його висування та рубежах розгортання

5. **ДИСТАНЦІЙНЕ МІНУВАННЯ МІСЦЕВОСТІ** (встановлення сковуючих та/або прикриваючих мінних полів)

6. **РОЗПОВСЮДЖЕННЯ АГІТАЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ** (доставка листівок у розташування противника для морально-психологічного впливу на нього)

■ ураження засобів ЯХН, ВТЗ противника, його артилерії, засобів ППО, РЕЗ, ПУ

■ ураження противника на підступах до оборони, при висуванні, на рубежах розгортання

■ участь у відбитті атак танків і піхоти

■ ураження противника при проведенні контратаки 2-го ешелону

■ ураження противника при вклиненні в оборону

■ прикриття вогнем флангів, проміжків між підрозділами

■ участь у завоюванні вогневої переваги над противником

■ підготовка і підтримка атаки підрозділів

■ участь у відбитті контратак противника

■ ураження противника при вводиті в бій 2-го ешелону

■ підтримка підрозділів при прориві позицій в глибині оборони противника

■ підготовка висадки і підтримка дій десантів

■ підтримка підрозділів при форсуванні водних перешкод

УРАЖЕННЯ ЦІЛІ

ЗНИЩЕННЯ

нанесення втрат за яких ціль повністю втрачає свою боєздатність (не менш ніж на добу)

Досягається при нанесенні груповій цілі 50-60 % безповоротних втрат окремих цілей зі складу групової становить

Знищуються:

- ✓ засоби ЯХН
- ✓ наземні елементи РВК, ВТЗ
- ✓ інші цілі, як правило, нерухомі неспостережні відкрито розташовані

ПОДАВЛЕННЯ

нанесення втрат за яких ціль тимчасово втрачає боєздатність, обмежується її маневр і порушується управління

Досягається при нанесенні груповій цілі $M=30-40\%$ безповоротних втрат

Подавляються, як правило, укриті та броньовані цілі

РУЙНУВАННЯ

завдання таких збитків (пошкоджень), за яких об'єкт стає не придатним для подальшого застосування.

Під час руйнування цілі також досягається знищення ЖСiВЗ, що розташовуються в оборонних спорудах закритого типу, траншеях

Руйнують: ДЗВТ, ДВТ, перекриті окопи (траншеї), залізобетонні та інші інженерні споруди

ВИСНАЖЕННЯ

тривалий безсистемний турбуючий вплив на об'єкт обмеженою кількістю сил і засобів вогневого ураження для виснаження фізичних і моральних сил противника та зниження його боєздатності

Стрільбу ведуть по: важливих цілях на оборонних позиціях, в тилу,

для заборони:

- виконання інженерних і відновлювальних робіт,
- підготовки до бойових дій, для порушення нормального функціонування

ДЕЗОРГАНІЗАЦІЯ

завдання таких збитків об'єкту або створення таких умов, за яких він втрачає здатність функціонувати за призначенням, виконувати бойові завдання у повному складі через порушення управління окремими підрозділами або втрату здатності до маневру. $M=5-30\%$ безповоротних втрат

ТАКТИЧНІ (ОПЕРАТИВНІ) ЗАВДАННЯ РВіА в АТО

Основні тактичні (оперативні) завдання РВіА в АТО

При нейтралізації і локалізації збройного конфлікту

Під час знищення НЗФ

Під час прикриття державного кордону

В ході забезпечення розгортання військових частин і підрозділів для відбиття агресії

ВУП під час блокування району збройного конфлікту

ВУП проведення рейдових дій на території противника (збройного конфлікту)

ДММ (дистанційне мінування місцевості)

прийняття участі у загальному ВУП в операційній зоні в інтересах бою (операції) в цілому

прийняття участі безпосередньому вогневому ураженні в районах (секторах) відповідальності

у взаємодії з авіацією здійснення вогневої підтримки загальновійськових частин і підрозділів

вогнева підтримка дій окремих загонів, БТГр, вогонь ПН в інтересах рот (батальйонів), що обороняються

знищення (подавлення) артилерії противника

ПЕРСПЕКТИВА ЗМІНИ ОШС ВДВ ЗС України

ОКРЕМИЙ АРТИЛЕРІЙСЬКИЙ ПОЛК

управління полку

ОСНОВНІ ПІДРОЗДІЛИ

ГАУБИЧНИЙ САМОХІДНО-АРТИЛЕРІЙСЬКИЙ ДИВІЗИОН

2С3   1В13, 1В14, 1В15, 1В16   "Спартан"   KrAZ 6322

РЕАКТИВНИЙ АРТИЛЕРІЙСЬКИЙ ДИВІЗИОН

БМ "Верба"   1В13, 1В14, 1В15, 1В16   "Спартан"   KrAZ 6322

ПІДРОЗДІЛИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Батарея артилерійської розвідки

AN/TRQ 48A, ДКЛА, 1В15, 1В16

Батарея управління

БТР-3К, БТР-3КШ

Інженерно-саперна рота

Інженерна техніка

Ремонтна рота

KpAZ 6322

Рота матеріального забезпечення

KpAZ 6322

Взвод РХБР

KpAZ 6322

Взвод десантного забезпечення

KpAZ 6322

Метеорологічний взвод

Метеокомплекс "Улибка"

Медичний пункт полку

БСЕМ-3С

ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВА ТЕХНІКА

Найменування нового озброєння	Кількість
БТР-3К	1
БТР-3КШ	1
БСЕМ-3	4
КрАЗ "СПАРТАН"	14
КрАЗ- 6322	6
КрАЗ-5233	74

Найменування модернізованого озброєння	Кількість
БМ "Верба"	18
ЗВК "Положення-2"	1
ПУ "Оболонь-У"	1

Найменування озброєння	Кількість
БМ "Верба"	18
152мм 2С3 "АКАЦІЯ"	18
ЗВК "Положення-2"	1
БТР-3К	1
БТР-3КШ	1
БСЕМ-3	4
КрАЗ "СПАРТАН"	14
КрАЗ- 6322	6
КрАЗ-5233	74

2. Вогневе ураження противника в обороні та наступі. Види вогню артилерії та їх характеристика.

ВОГНЕВЕ УРАЖЕННЯ ПРОТИВНИКА (ВУП) – процес узгодженого впливу сил вогневого ураження на об'єкти, групи об'єктів та підрозділи противника в інтересах досягнення мети бою (бойових дій).

СИЛИ ВОГНЕВОГО УРАЖЕННЯ видів і родів військ та спеціальних військ мають на озброєнні визначені **вогневі засоби (засоби вогневого ураження)**

СКЛАДОВІ ВОГНЕВЕ УРАЖЕННЯ противника:

- нанесення ударів ракетними військами і авіацією;
- ведення всіх видів вогню артилерією та вогневими засобами механізованих, танкових та високомобільних десантних військ;
- застосування інженерних боєприпасів (пристроїв, загороджень) та запалювальних речовин;
- нанесення ракетних ударів і ведення вогню засобами кораблів та берегових ракетно-артилерійських частин (підрозділів) флоту – при веденні бойових дій на приморських напрямках.

ВОГНЕВІ ЗАСОБИ

розподіляють по групах

ЗАСОБИ БЛИЖНЬОГО БОЮ

(БМП, БМД, БТР, танкі, ПТРК, ПЗРК, РПГ, стрілецька зброя, інжен. засоби мін-я місц-і, верт. вогневої підт-ки)

ЗАСОБИ АКТИВНОГО НАПАДУ

(далекобійні засоби: РВ, кор-і та бер-і РК ВМС, арт-я (у т.ч. берегова), авіація, РСЗВ, засоби дист-го мінування)

ЗАСОБИ АКТИВНОГО ЗАХИСТУ

(ПС (ППО ПС), ППО СВ, сили і засоби ППО ВМС)

РІВНІ ВОГНЕВОГО УРАЖЕННЯ

ЗАГАЛЬНЕ ВУП

(в інтересах всієї операції або бою в цілому)

БЕЗПОСЕРЕДНЄ ВУП

(в інтересах конкретного учасника бою (підрозділу) або тактичної дії на визначеній ділянці або смузі)

ВИДИ ВОГНЮ АРТИЛЕРІЇ

Види вогню артилерії – це класифікація артилерійського вогню за кількістю артилерійських засобів, що залучаються, способами підготовки, порядком ведення вогню, тактичним призначенням та іншими ознаками.

ВИДИ ВОГНЮ АРТИЛЕРІЇ:

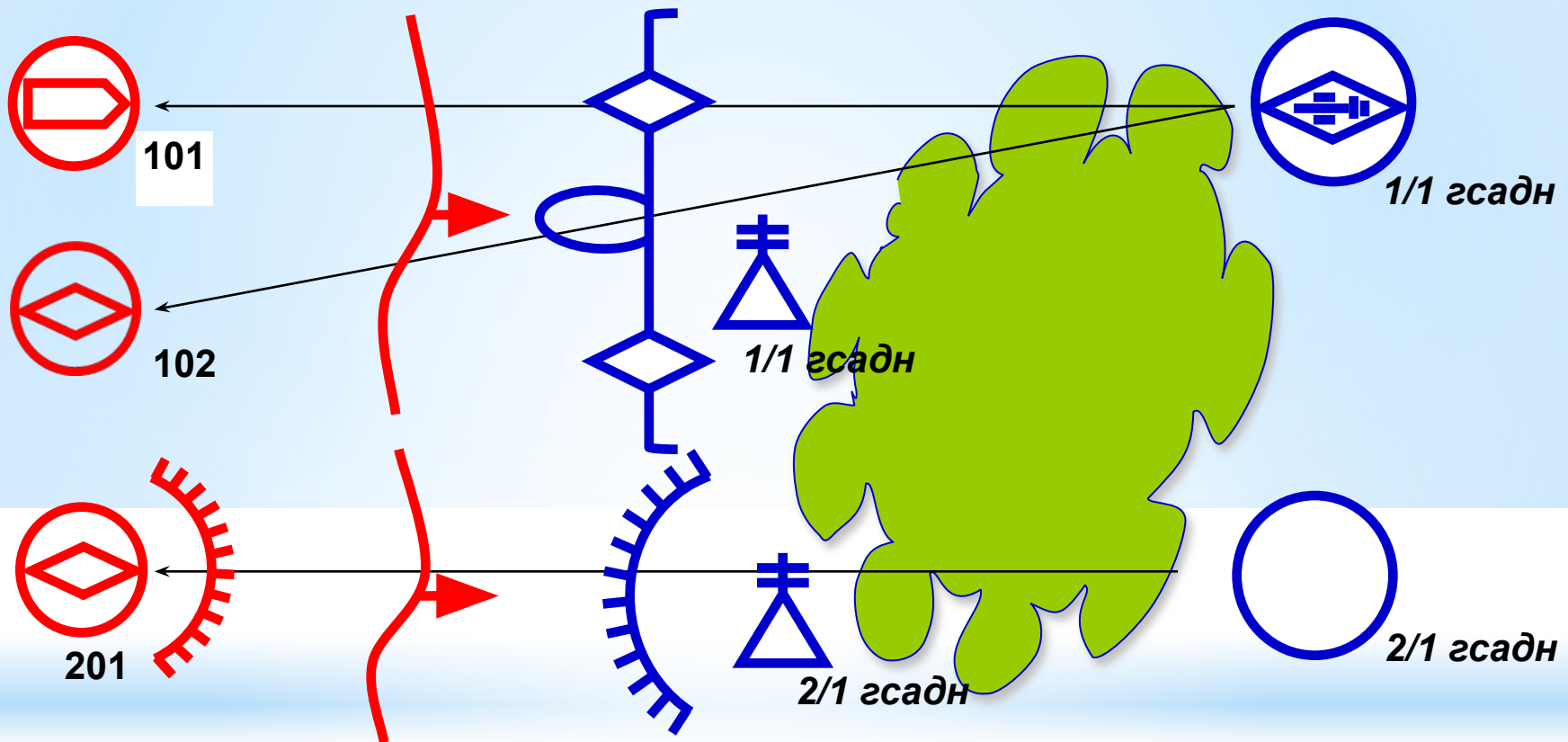
-]вогонь по окремій цілі (ВОЦ) ;
-]зосереджений вогонь (ЗВ);
-]масований вогонь (МВ);
-]послідовне зосередження вогню (ПЗВ);
-]вогневий вал (ВгВ);
-]нерухомий загороджувальний вогонь (НЗВ);
-]рухомий загороджувальний вогонь (РЗВ).

ВИДИ ВОГНЮ АРТИЛЕРІЇ В ОБОРОНІ

При виконанні завдань із вогневого ураження противника **В ОБОРОНІ** артилерійські підрозділи **можуть самотійно застосовувати наступні види вогню:**

- вогонь по окремій цілі **(ВОЦ)**;
- зосереджений вогонь **(ЗВ)**;
- нерухомий і рухомий загороджувальний вогонь **(НЗВ, РЗВ)**;
- вогонь високоточними боєприпасами ;
- залучатися до ведення масованого вогню **(МВ)**.

ВОГОНЬ ПО ОКРЕМІЙ ЦІЛІ (ВОЦ)

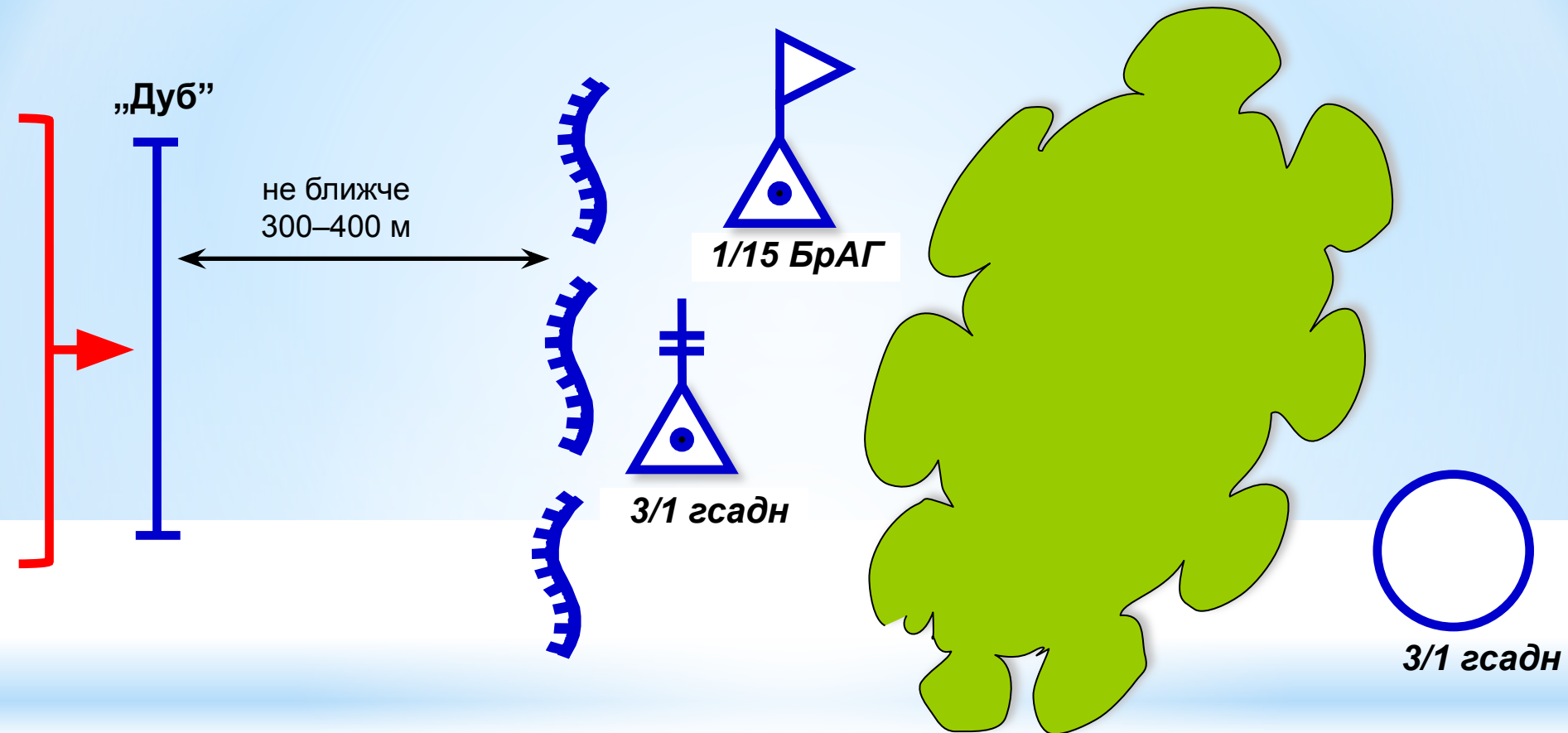
Вогонь по окремій цілі (ВОЦ) – вогонь батареї, взводу або гармати (міномета, бойової машини, установки ПТРК), який ведеться самостійно із закритої ВП або прямою наводкою, у тому числі й боеприпасами високої точності.

Застосовується для **подавлення, знищення або руйнування окремих цілей.**

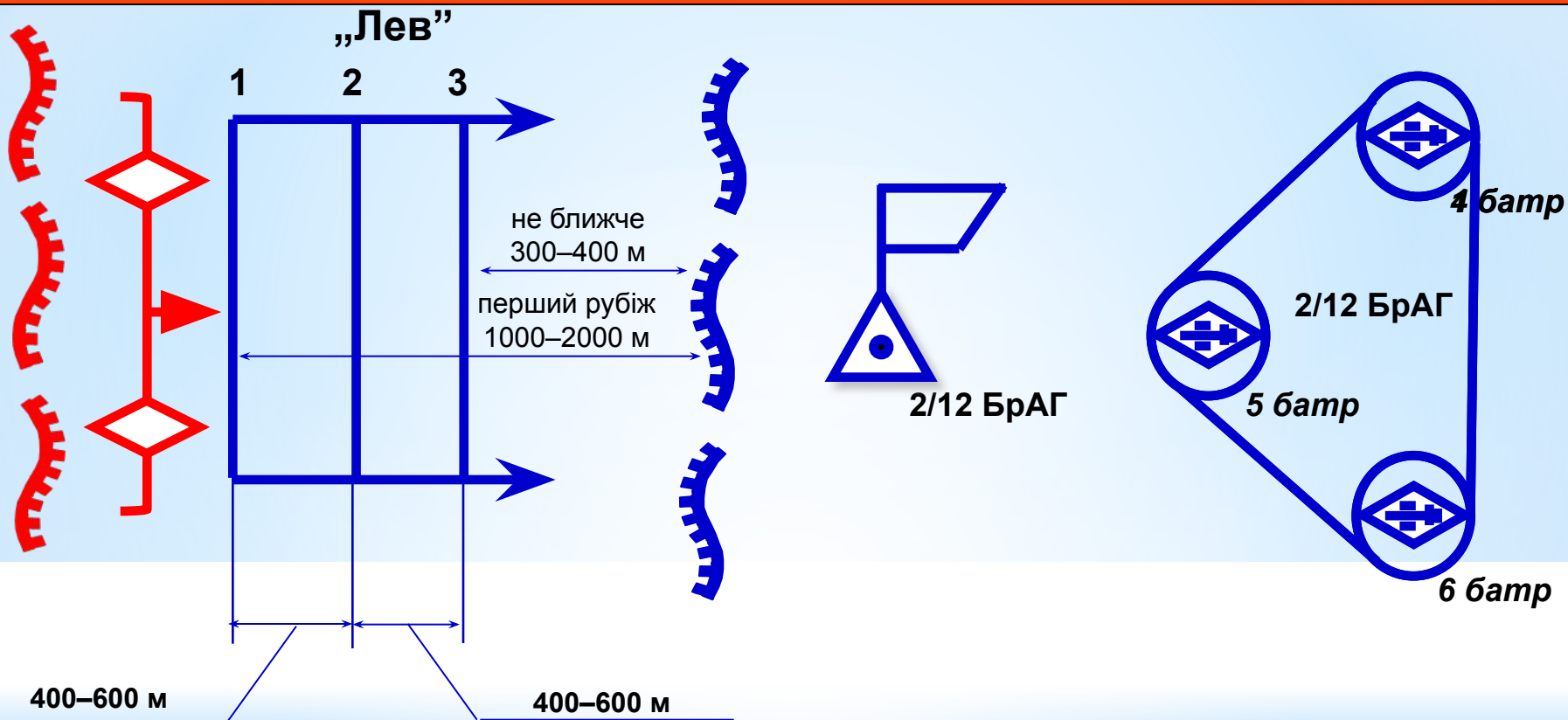
НЕРУХОМИЙ ЗАГОРОДЖУВАЛЬНИЙ ВОГОНЬ (НЗВ)

Нерухомий загороджувальний вогонь (НЗВ) – суцільна вогнева завіса, яка створюється на одному рубежі перед фронтом противника, який атакує (контратакує) у пішому порядку (норма по фронту на 1 гармату (міномет) $\Phi 1=50$ м).

Умовні найменування рубежів - за назвами дерев, наприклад: „Вишня”, „Береза” та ін.

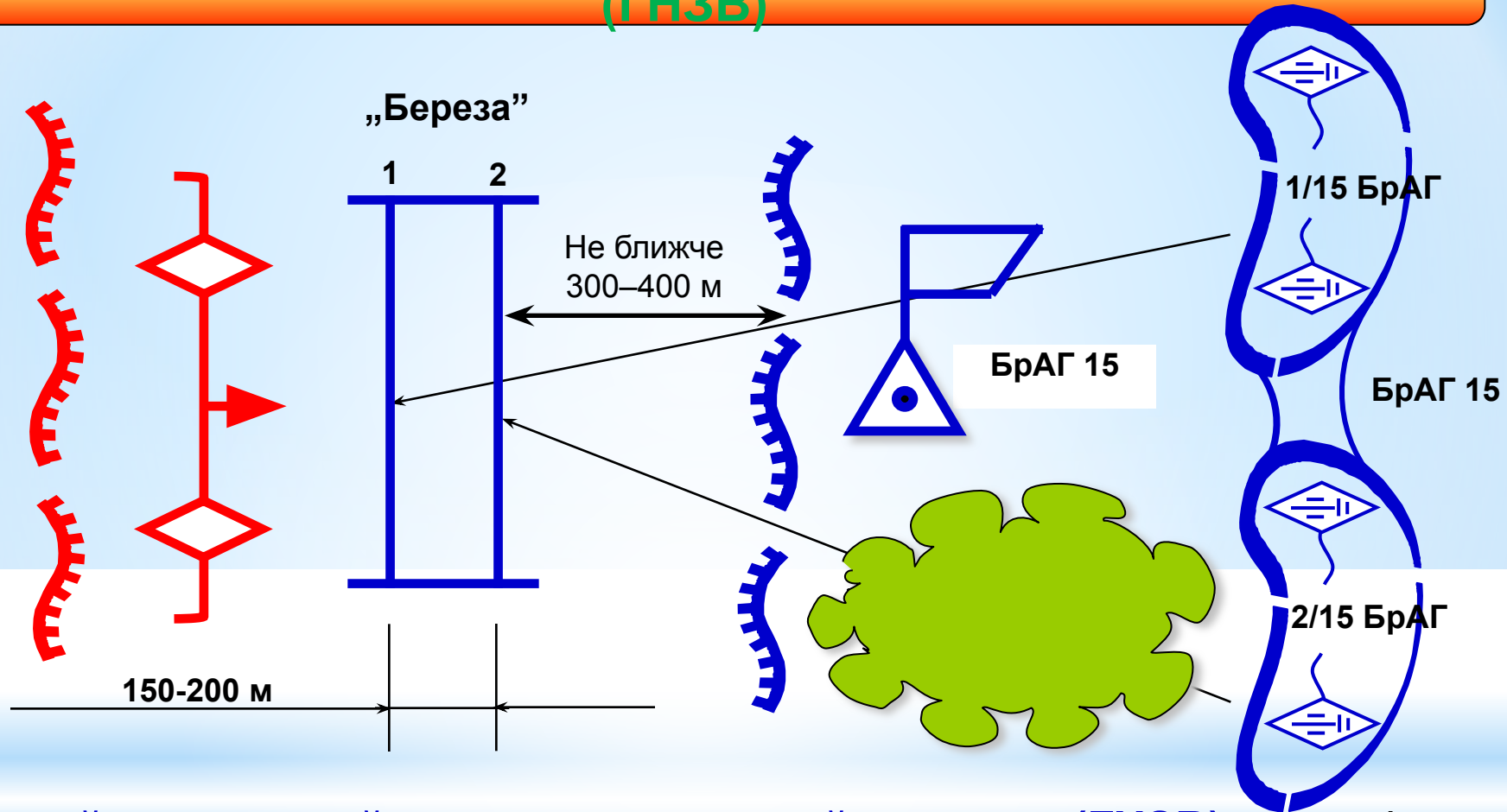
РУХОМИЙ ЗАГОРОДЖУВАЛЬНИЙ ВОГОНЬ (РЗВ) (РЗВ)

Рухомий загороджувальний вогонь (РЗВ) – суцільна вогнева завіса, яка створюється на одному рубежі на шляху руху танків (БМП, БТР) противника і послідовно переноситься на інші призначені рубежі у міру виходу основної маси танків (БМП, БТР) із зони вогню ($\Phi 1=25$ м, калібр $d \geq 100$ -мм).

Умовні позначення – за назвами хижих звірів, наприклад: „Лев”, „Лисиця” та ін.

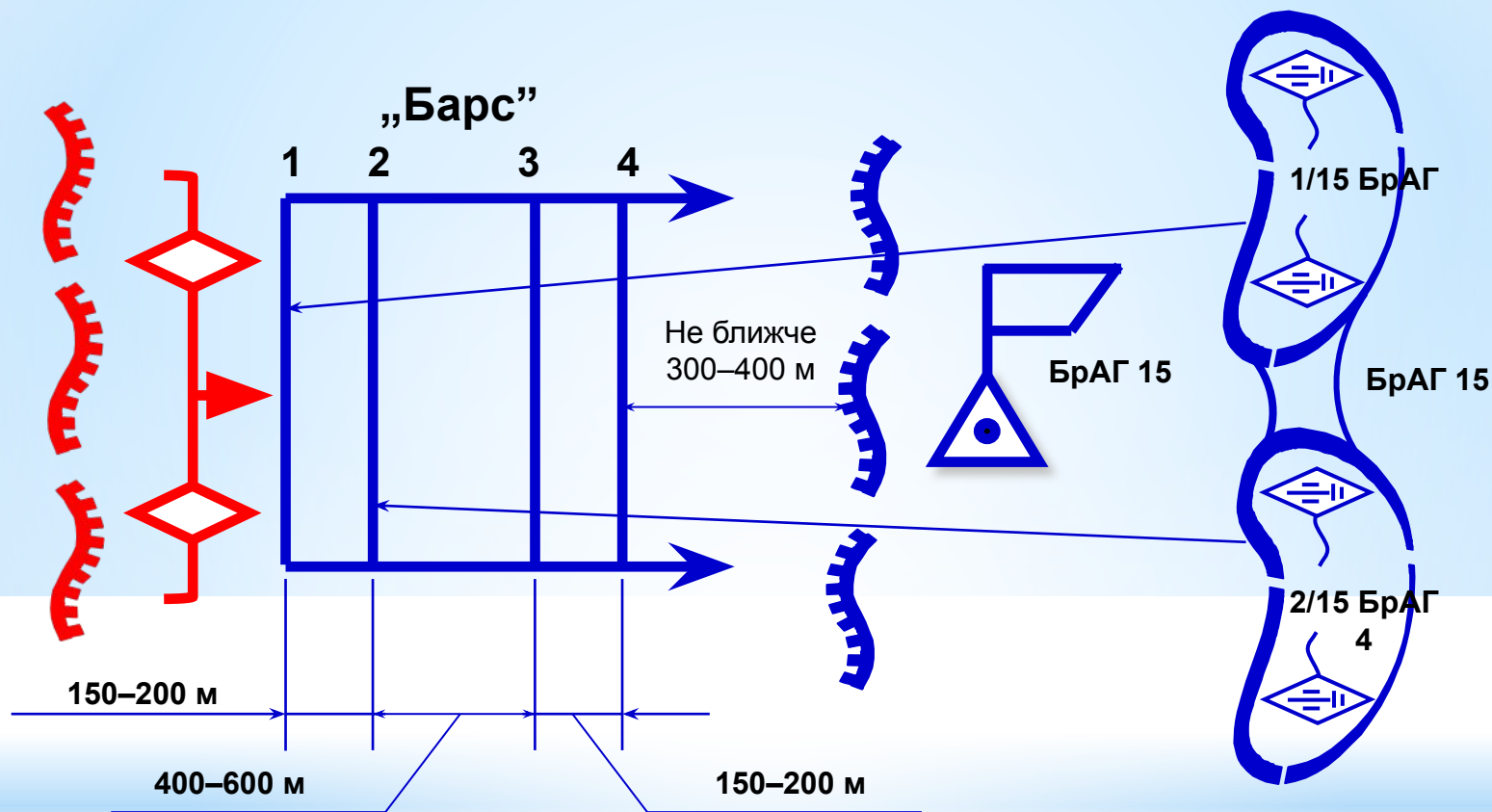
ГЛУБОКІЙ НЕРУХОМИЙ ЗАГОРОДЖУВАЛЬНИЙ ВОГОНЬ (ГНЗВ)

Глибокий нерухомий загороджувальний вогонь (ГНЗВ) – суцільна вогнева завіса, яка створюється одночасно на декількох рубежах перед фронтом противника, який атакує (контратакує).

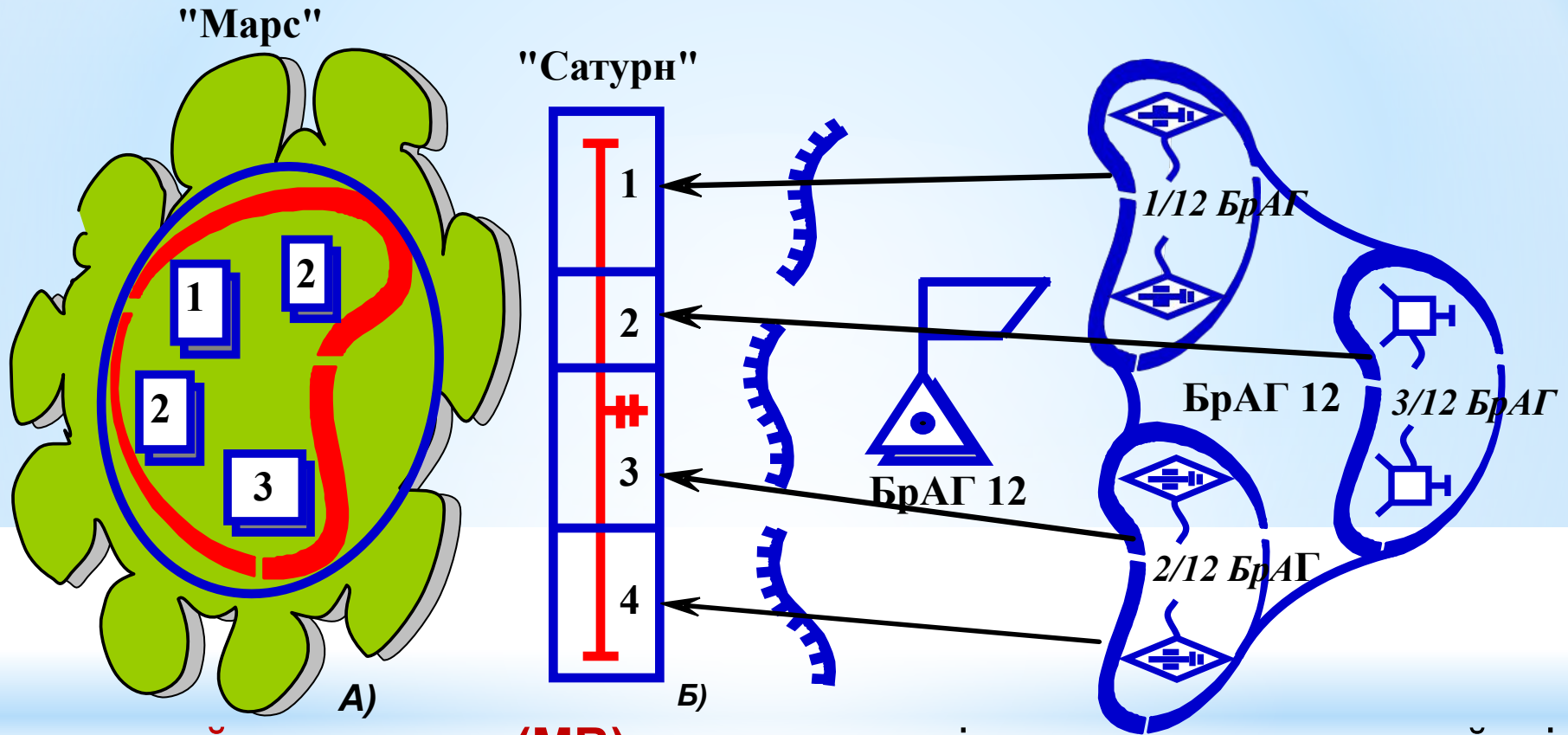
Нумерація рубежів ГНЗВ починається з дальнього рубежу. Їм присвоюють умовні найменування за назвами дерев, наприклад: „Береза-1”, „Береза-2” та ін.

ПОДВІЙНИЙ РУХОМИЙ ЗАГОРОДЖУВАЛЬНИЙ ВОГОНЬ (ПРЗВ)

Подвійний рухомий загороджувальний вогонь (ПРЗВ) – суцільна вогнева завіса, яка створюється одночасно на двох рубежах на шляхах руху танків (БМП, БТР) противника і послідовно переноситься на інші призначені рубежі у міру виходу основної маси танків (БМП, БТР) із зони вогню

МАСОВАННИЙ ВОГОНЬ (МВ)

Масований вогонь (МВ) – централізовано спланований і підготовлений вогонь усієї або більшої частини артилерії бригади (угруповання), який ведеться одночасно по одному або декількох важливих об'єктах противника із завданням нанесення їм рішучого ураження в обмежені терміни. Кожному вогню надають умовне найменування за назвою планет („Марс”, „Сатурн” і т. д.)

ВИДИ ВОГНЮ АРТИЛЕРІЇ В НАСТУПІ

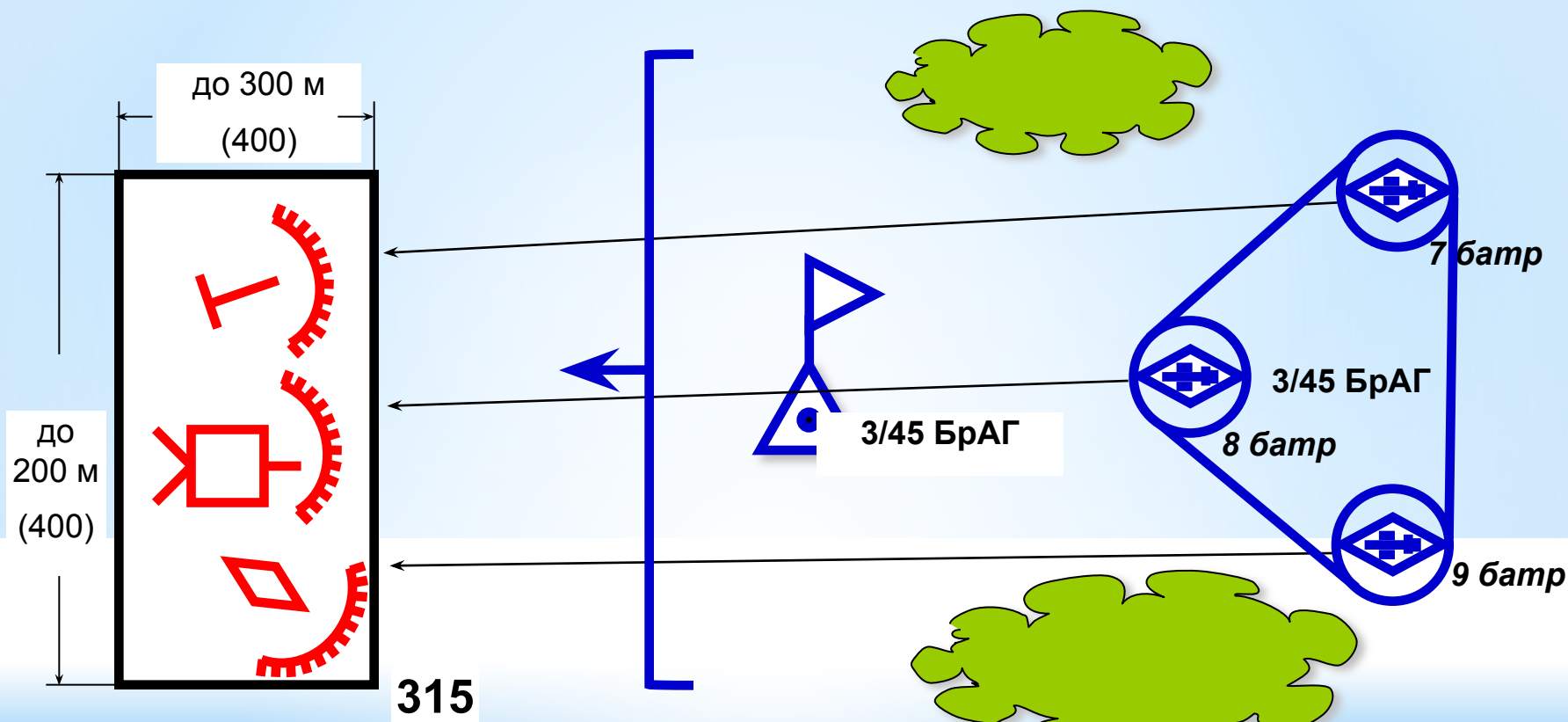
У наступі артилерійські підрозділи можуть **самостійно застосовувати такі види вогню:**

- вогонь по окремій цілі **(ВОЦ)**;
- зосереджений вогонь **(ЗВ)**.

Крім того, **у складі артилерійської групи або разом із нею** можуть брати участь у веденні:

- масованого вогню **(МВ)**;
- послідовного зосередження вогню **(ПЗВ)**;
- вогневого валу **(ВгВ)**.

ЗОСЕРЕДЖЕНИЙ ВОГОНЬ (ЗВ)

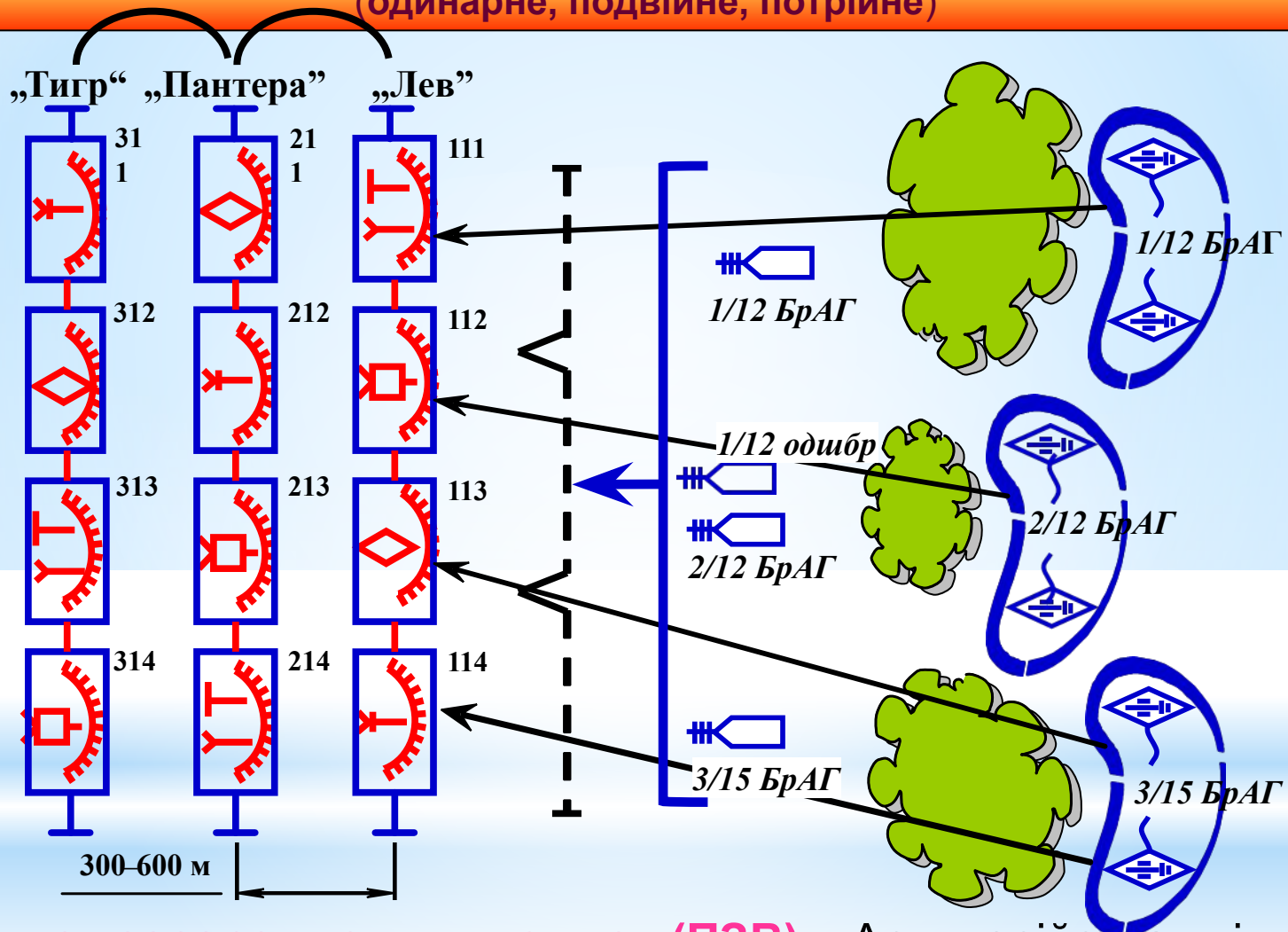

Зосереджений вогонь (ЗВ) – вогонь, який ведеться батареєю (дивізіоном) або декількома батареями (дивізіонами) по одній цілі.

Застосовується для знищення і подавлення: ЗМУ противника; артилерійських (мінометних) батарей (взводів); живої сили та вогневих засобів у районах зосередження, на маршрутах висування, рубежах розгортання і в ході бою; пунктів управління, радіолокаційних засобів; вертольотів на посадкових майданчиках; наземних елементів ВТЗ та інших цілей.

ПОСЛІДОВНЕ ЗОСЕРЕДЖЕННЯ ВОГНЮ (ПЗВ)

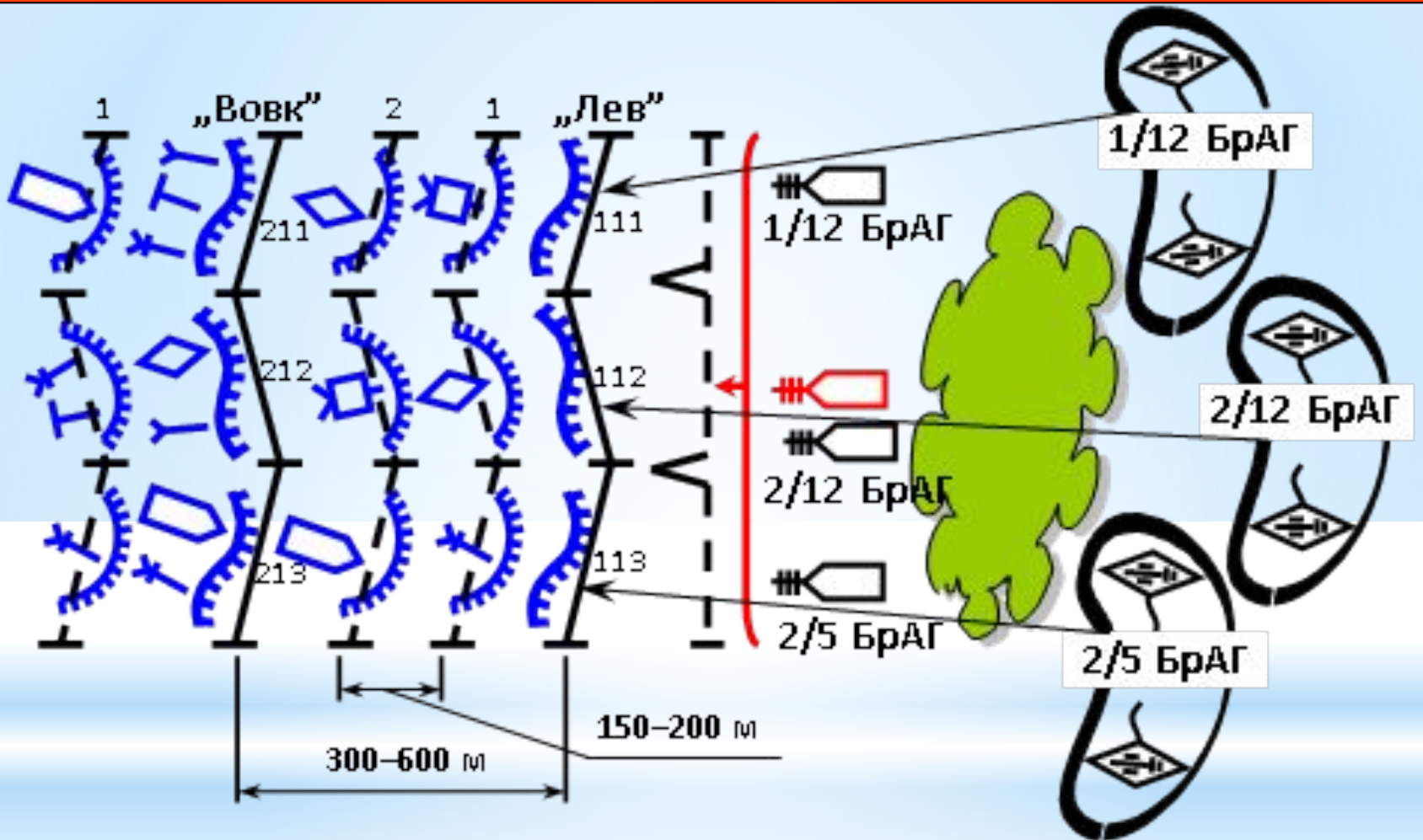
(одинарне, подвійне, потрійне)

Послідовне зосередження вогню (ПЗВ). Артилерійська підтримка військ методом ПЗВ застосовується при прориві оборони, яка складається з окремих опорних пунктів, і проводиться на глибину оборони бригад (полків) першого ешелону

ВОГНЕВИЙ ВАЛ (ВГВ)

Вогневий вал (ВГВ). Артилерійська підтримка військ, що наступають, методом вогневого валу застосовується при прориві завчасно підготовленої і розвинутої в інженерному відношенні оборони, яка має траншейну систему

Для забезпечення **безпеки своїх військ** під час стрільби по цілях, розташованих поблизу від них командир загальновійськового підрозділу повинен вести безперервне спостереження за результатами стрільби та передовими підрозділами своїх військ особливо при веденні послідовного зосередження вогню.

Після пристрілювання цілі в ході стрільби на ураження **небезпечне віддалення** наших військ від розривів своїх снарядів приймається для: відкриття розташованих (піших) підрозділів - **400 м**; БМП(БТР)- **300 м**; танків - **200 м**.

Стрільба реактивної артилерії дозволяється по цілях, які розташовані від наших військ не ближче **1000 м**.

При стрільбі снарядами з **дистанційною трубкою** відповідні відстані приймаються на **100 м менше** вищевказаних, а танки також можуть знаходитись і в тоні розривів снарядів

СПОСОБИ ВОГНЕВОГО ВПЛИВУ

**артилерійськими підрозділами під час
вогневого ураження ДРГ (НЗФ) в АТО**

На основі комбінації типових видів вогню та з урахуванням особливостей тактичних дій загальновійськових підрозділів та військових частин було застосовано комбіновані ("гібридні") способи вогневого впливу на НЗФ:

вогневе блокування;

вогневе оточення;

вогневе облямування;

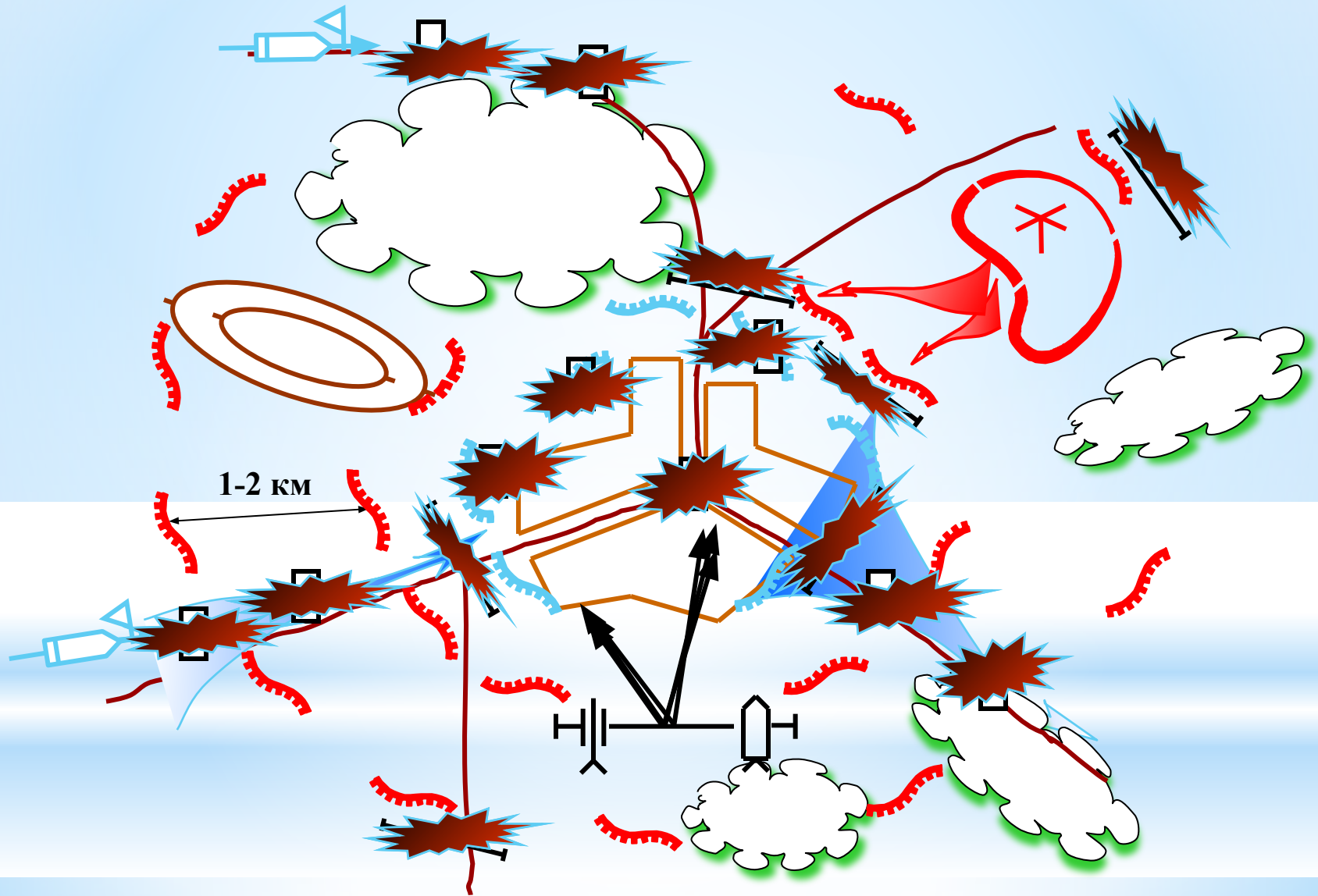
блокованих пунктів;

вогневе «прочісування» блокованих районів;

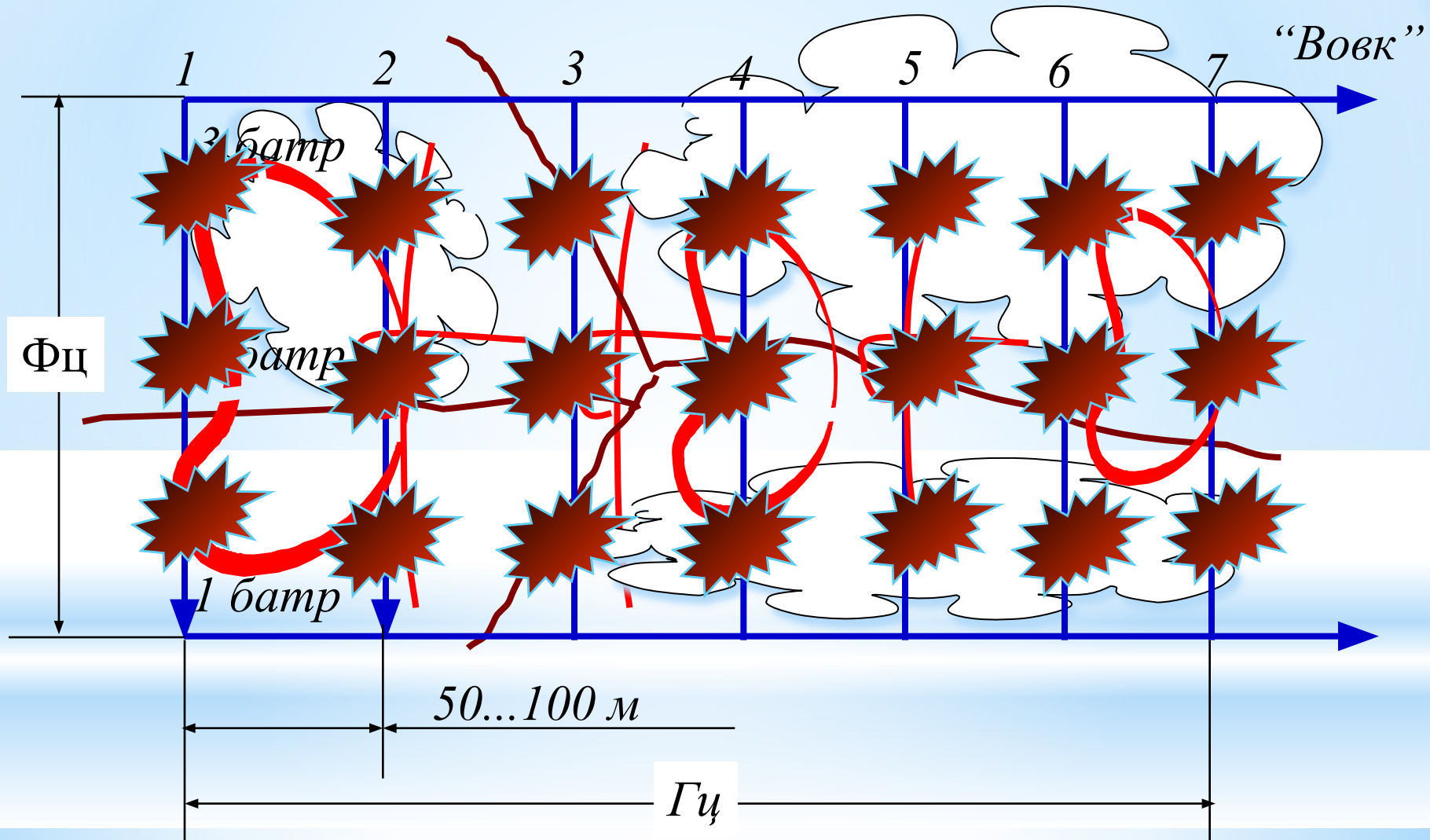
вогнева ізоляція

та інші.

ВОГНЕВЕ БЛОКУВАННЯ

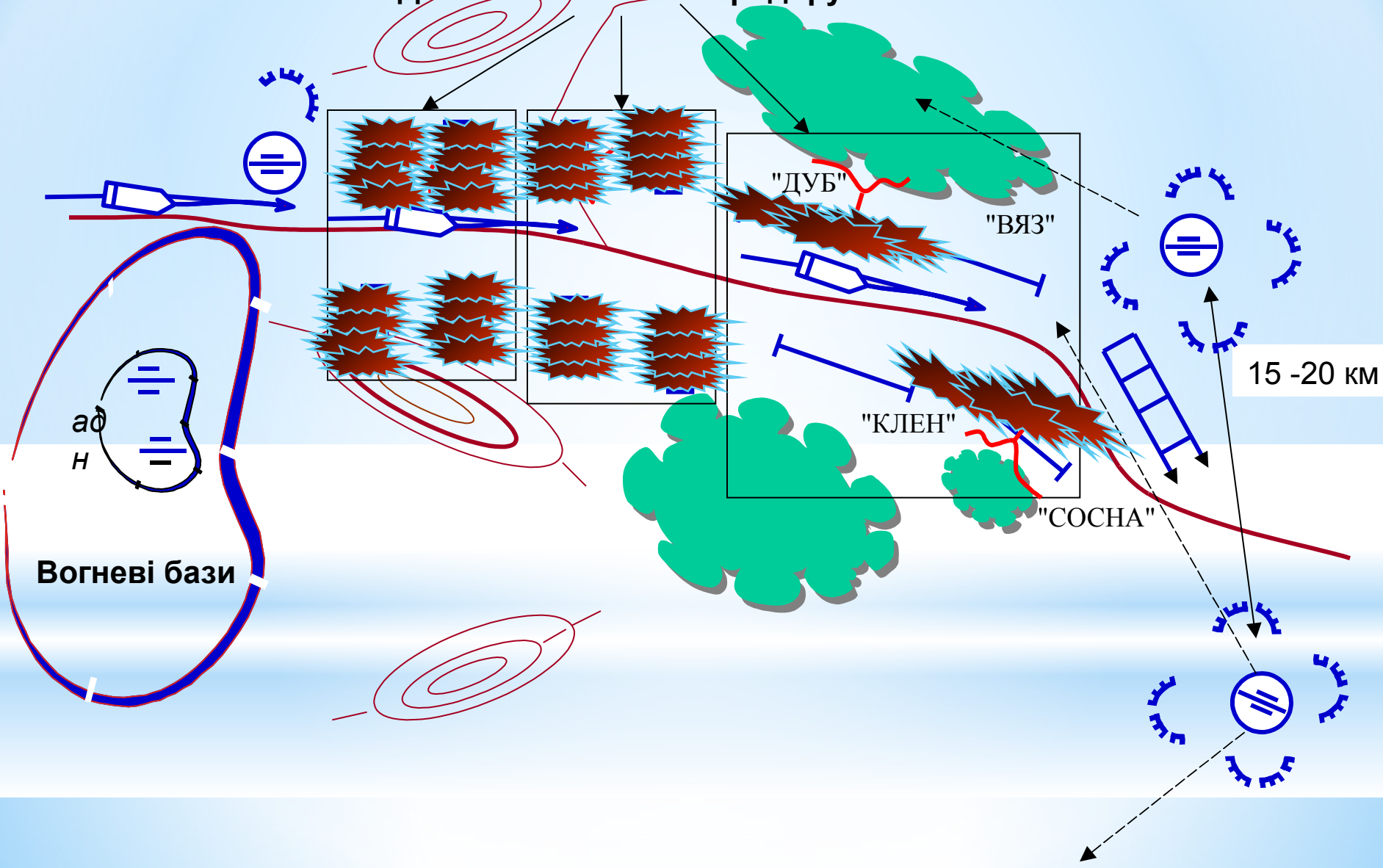

ВОГНЕВЕ ПРОЧІСУВАННЯ

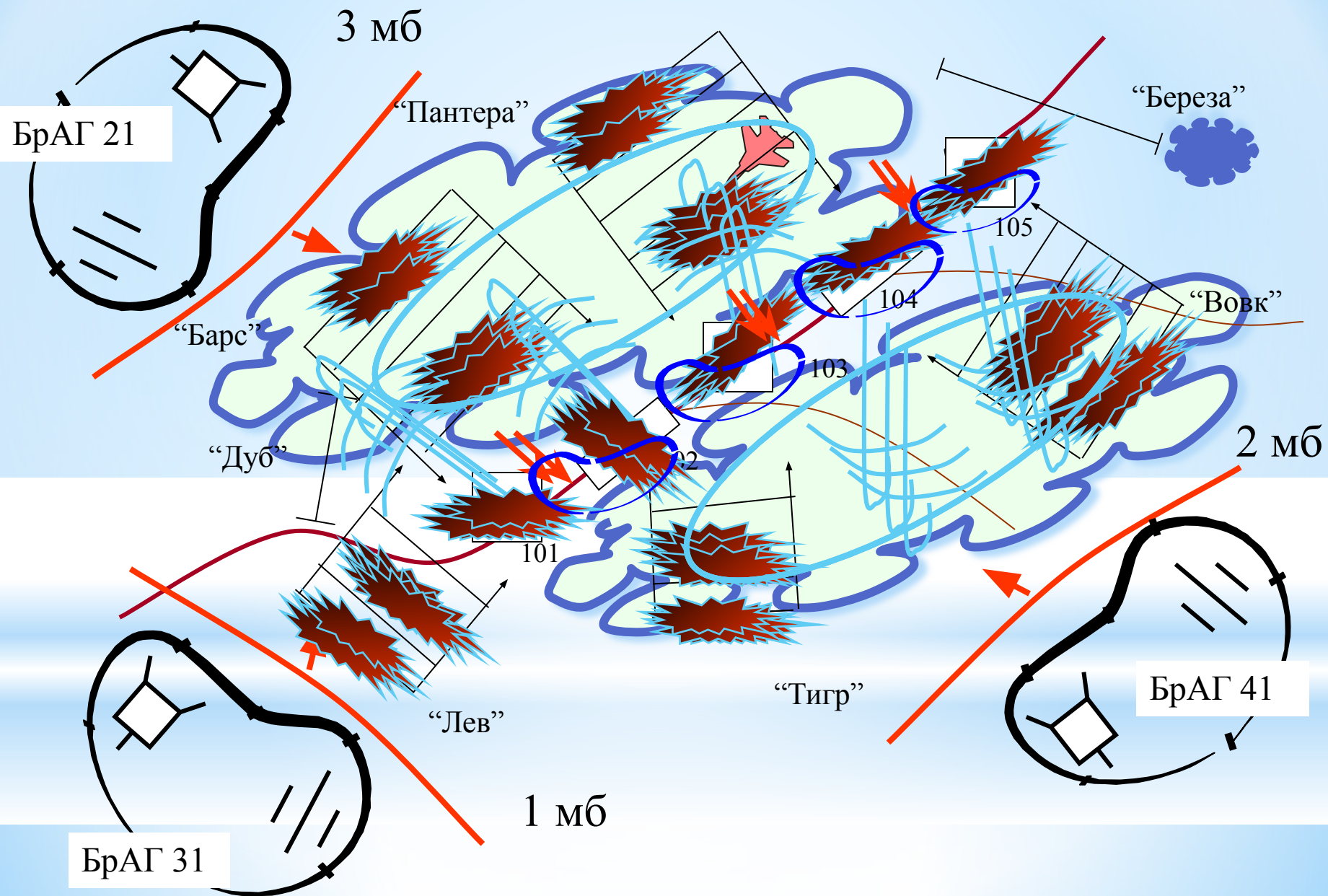

ВОГНЕВИЙ КОРИДОР

Ділянки вогневого коридору

СТВОРЕННЯ ВОГНЕВИХ ТИСКІВ

ВОГНЕВЕ УРАЖЕННЯ ПРОТИВНИКА ЗА ДОСВІДОМ АТО

Д
Т
И
В
Н
И
К
а
о
Н
О
В
Н
И
Т
Б
И
Х

Загальне ВУП

в усій зоні АТО в інтересах успіху бою (операції) в цілому

Безпосереднє ВУП

в зонах відповідальності секторів, тактичних груп (бригад) та інших підрозділів в інтересах виконання окремих тактичних завдань

Способи вогневого ураження противника

ракетні війська,
далекобійні РСЗВ

артилерія

Груповий ракетний (вогневий) удар

Поодинокий ракетний (вогневий) удар

вогнь по окремій цілі

зосереджений вогнь

вогневе прочісування

вогневі тиски

нерухомий загороджувальний вогнь

вогневе супроводження колон (вогневий коридор)

НЕ ЗАСТОСОВУВАЛИСЯ

Масований ракетний удар

НЕ ЗАСТОСОВУВАЛИСЯ

масований вогнь

вогневий вал

вогневий мішок

послідовне зосередження вогню

глибокі НЗВ (РЗВ)

вогневе блокування

рухома вогнева зона

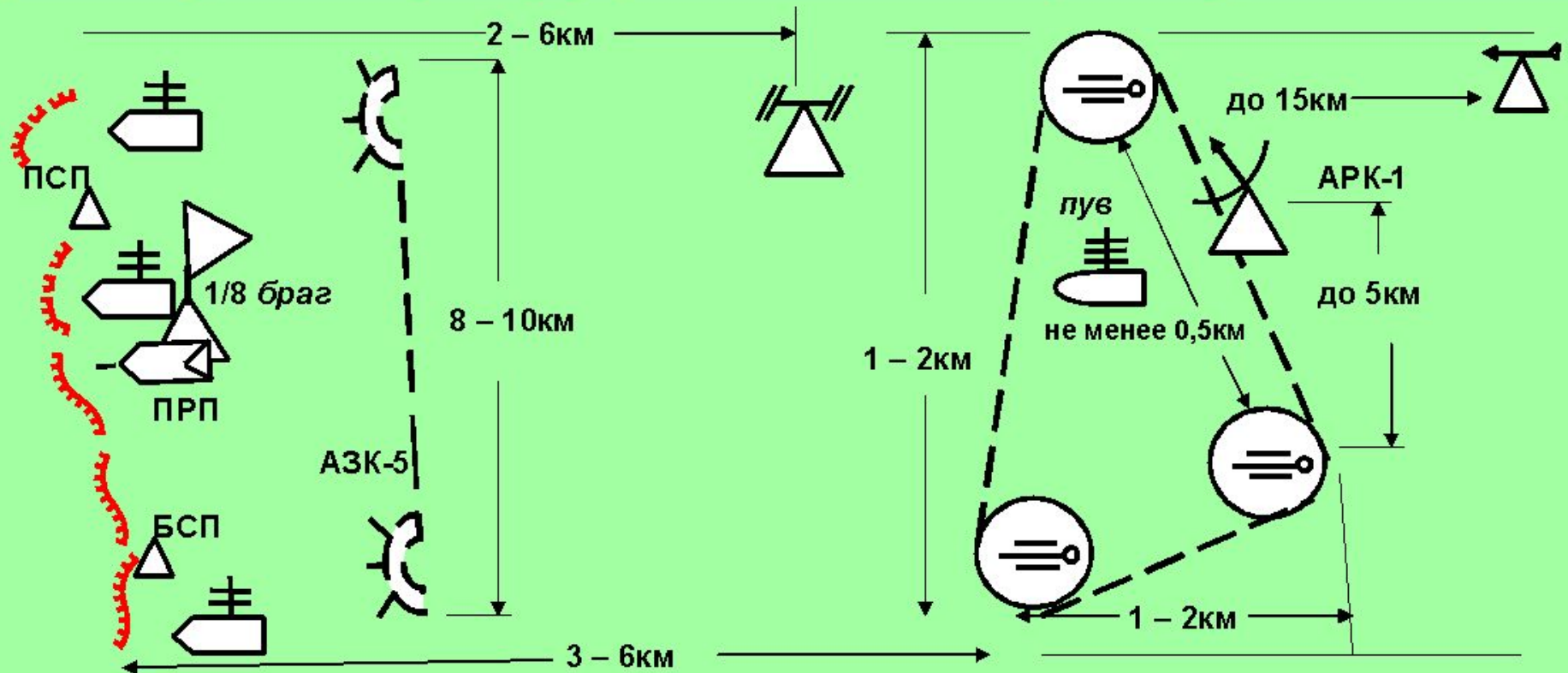

3. Бойовий порядок артилерійських підрозділів та їх вогневі можливості.

Бойовий порядок

- **Бойовий порядок** артилерійської частини (підрозділу) – це її розміщення на місцевості для виконання завдань вогневого ураження противника.
- **Бойовий порядок** складається із бойових порядків підрозділів, командного і спостережного пунктів, позиції підрозділів артилерійської розвідки, а також місць розташування пункту управління вогнем (штабу).

Бойовий порядок артилерійського дивізіону складається з бойових порядків батарей і підрозділів артилерійської розвідки, КСП і ПУВД, а за необхідності і ПСП (БСП).

Бойовий порядок протитанкового артилерійського дивізіону складається з бойових порядків батарей і КСП дивізіону.

Бойовий порядок артилерійської батареї складається з бойових порядків вогневих взводів, КСП і ПУВбатр, а за необхідності і ПСП (БСП).

Бойовий порядок протитанкової артилерійської батареї (батарей ПТКР) складається з бойових порядків взводів і КСП батареї.

Бойовий порядок вогневого (протитанкового) взводу складається з гармат (установок ПТКР), розташованих на ВП (рубежі розгортання). У протитанковому взводі, крім того, розгортають КСП взводу.

Для розгортання в бойовий порядок артилерійському дивізіону **призначають** район вогневих позицій і район (рубіж) командно-спостережних пунктів.

Основні вогневі позиції (звично не менше двох) призначаються:

- **мінометній батареї** - в межах батальйонного району оборони, за ротами першого ешелону на віддаленні від переднього краю оборони **0,8-1.5 км.**;
- **артилерійській батареї (калібр до 122-мм включно)** - в межах батальйонного району оборони на віддаленні від переднього краю оборони **2-3 км.**;
- **артилерійському дивізіону, що приданий (калібр до 122-мм включно)** - **в 2-4 км.** від переднього краю оборони;
- **артилерійському дивізіону, що підтримує (калібр 152-мм і більше)** - **в 3-5 км.** від переднього краю оборони;
- **реактивному артилерійському дивізіону** - **в 4-6 км.** від переднього краю оборони.

**БОЙОВІ МОЖЛИВОСТІ АРТИЛЕРІЙСЬКИХ ПІДРОЗДІЛІВ –
це їх здатність в конкретних умовах обстановки
наносити вогневе ураження противнику і здійснювати
маневр**

Маневрені можливості це показники, що характеризують ступінь їх рухомості і здатність швидко здійснювати висування, розгортання в бойовий порядок, пересування в ході бою, а також можливість здійснювати маневр вогнем.

Вогневі можливості це можливості артилерійського підрозділу з ураження противника звичайними боєприпасами

МАНЕВР ПІДРОЗДІЛАМИ здійснюється з метою зайняття більш вигідного положення для ефективного ураження противника, а також для виводу своїх підрозділів з під його ударів **(для виконання тактичних завдань)**. Маневр артилерійськими підрозділами може включати: висування, розгортання і пересування в ході бою.

МАНЕВР ВОГНЕМ полягає у своєчасному зосередженні вогню артилерійських підрозділів по одній цілі або розосередженні його для одночасного ураження декількох цілей, а також у перенесенні вогню з однієї цілі на іншу і розподілу вогню по декількох цілях **(для виконання вогневих завдань)**.

БОЙОВІ МОЖЛИВОСТІ

МАНЕВРЕННІ МОЖЛИВОСТІ

ВОГНЕВІ МОЖЛИВОСТІ

Часові показники:

- зайняття (залишення) бойового порядку;
- швидкість переміщення в ході бою;
- швидкість перенесення (перенацілення, зосередження) вогню по інших цілях.

Кількість одночасно чи послідовно уражаємих об'єктів (цілей) противника

Вони визначаються:

- організаційно-штатною структурою батареї;
- тактико-технічними характеристиками озброєння;
- підготовкою особового складу та ін.

ВОГНЕВІ МОЖЛИВОСТІ БАТАРЕЇ

Вогневі можливості **залежать від:**

- характеру цілі;
- потрібного ступеня її ураження;
- наявності часу;
- кількості гармат у батареї та їх ТТХ;
- наявності боєприпасів.

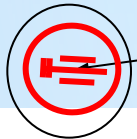
Крім того, на вогневі можливості впливає укомплектованість і натренованість гарматних обслуг, рівень їх бойового злагодження а також метеорологічні умови.

ВОГНЕВІ МОЖЛИВОСТІ БАТАРЕЇ

Вогневі можливості батареї **визначаються:**

- кількістю типових цілей (піхота, піхота укрита, артилерійська (мінометна) батарея, ПТРК, РПГ і т.д.), які може уразити батарея виділеною кількістю боєприпасів із заданою щільністю у встановлений час.

Ц10
2

Ц10
3

ВОГНЕВІ МОЖЛИВОСТІ ДИВІЗІОНУ (БАТАРЕЇ) 122-мм Г Д-30,

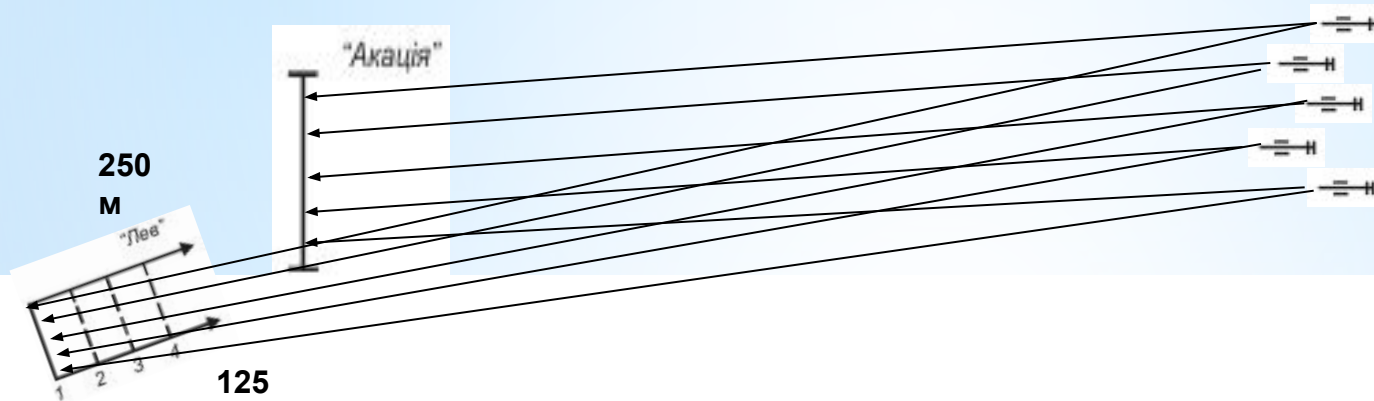
витрата – 1 бк

Назва цілі, вогневі завдання	Дивізіон (18 гармат)	Батарея (6 гармат)
1	2	3
Знищення батареї самохідних броньованих гармат, ц	до 10 км – 5	–
Подавлення батареї самохідних броньованих гармат, ц	до 10 км – 5	–
Подавлення батареї (взв.) укритих причіпних гармат (мінометів), ц	до 6 км – 9, з 6 до 16 км – 5	до 6 км – 3
Подавлення відкрито розташованих танків, БМП (БТР) та укритої живої сили, га	7,2	2,4
Подавлення неброньованих цілей та живої сили, які розташовані відкрито, га	120	40
Знищення пускових установок та неброньованих РЛС, розташованих відкрито, ц	до 6 км – 8, з 6 до 16 км – 4	до 6 км – 3., з 6 до 16 км – 1
Ведення НЗГВ, м	900	300
Ведення РЗГВ, м	450	–
Ведення ПЗВ, ц	4 по 9 га 18 окремих	4 по 3 га 18 окремих
Ураження десантних кораблів (транспортерів), що перебувають у дрейфі, ан-57	6	–

ВОГНЕВІ МОЖЛИВОСТІ БАТАРЕЇ

Вогневі можливості батареї визначаються:

- при веденні загороджувального вогню визначаються величиною рубежу вогню у метрах;

- розмірами районів освітлення, задимлення або дистанційного мінування місцевості.

МАНЕВРЕНІ МОЖЛИВОСТІ дивізіону (батареї) щодо здійснення маневру підрозділами (на оцінку „добре”)

Норматив	Час виконання, хвилин, секунд			
	самохідна артилерія		причіпна артилерія	
	<i>садн</i>	<i>сабатр</i>	<i>адн</i>	<i>батр</i>
1	2	3	4	5
Залишення ВП	6 хв	2 хв 20 с	11 хв	5 хв 20 с
Розгортання в бойовий порядок у непідготовленому районі	16 хв	8 хв	20 хв	13 хв 45 с
Розгортання в бойовий порядок у підготовленому районі	14 хв	4 хв 50 с	17 хв	8 хв 50 с
Переміщення в новий район розгортання (на 1 км маршруту)	3 хв	3 хв	3 хв	3 хв

МАНЕВРЕНІ МОЖЛИВОСТІ МІНОМЕТНОЇ БАТАРЕЇ, АРТИЛЕРІЙСЬКОГО ДИВІЗІОНУ.

“До бою”

82мм М, 120мм М	Обслуга	$\frac{30 \text{ с}}{1 \text{ хв}}$	$\frac{35 \text{ с}}{1 \text{ хв } 10 \text{ с}}$	$\frac{40 \text{ с}}{1 \text{ хв } 20 \text{ с}}$
2С12	Обслуга	$\frac{40 \text{ с}}{1 \text{ хв } 10 \text{ с}}$	$\frac{45 \text{ с}}{1 \text{ хв } 20 \text{ с}}$	$\frac{1 \text{ хв}}{1 \text{ хв } 30 \text{ с}}$

“Відбій”

82мм М	Обслуга	$\frac{30 \text{ с}}{50 \text{ с}}$	$\frac{35 \text{ с}}{55 \text{ с}}$	$\frac{40 \text{ с}}{1 \text{ хв } 10 \text{ с}}$
2С12	Обслуга	$\frac{50 \text{ с}}{1 \text{ хв } 30 \text{ с}}$	$\frac{1 \text{ хв}}{1 \text{ хв } 45 \text{ с}}$	$\frac{1 \text{ хв } 10 \text{ с}}{2 \text{ хв}}$

**Зайняття
вогневої
позиції**

2С12	Обслуга	$\frac{7 \text{ хв}}{8 \text{ хв}}$	$\frac{8 \text{ хв}}{9 \text{ хв}}$	$\frac{10 \text{ хв}}{11 \text{ хв}}$
	Взвод	$\frac{8 \text{ хв}}{9 \text{ хв } 30 \text{ с}}$	$\frac{9 \text{ хв}}{11 \text{ хв}}$	$\frac{11 \text{ хв}}{13 \text{ хв}}$
	Батарея	$\frac{9 \text{ хв}}{10 \text{ хв } 30 \text{ с}}$	$\frac{10 \text{ хв}}{12 \text{ хв}}$	$\frac{12 \text{ хв}}{13 \text{ хв } 30 \text{ с}}$

НОРМИ ЧАСУ ВИКОНАННЯ ВОГНЕВИХ ЗАВДАНЬ (для артилерійської батареї на оцінку „добре”)

№ з/п	Вогневе завдання	вдень	вночі
18	<p>Ураження незапланованої нерухомої цілі с пристрілюванням будь-яким способом:</p> <p>а) осколково-фугасними снарядами і снарядами з радіо підривниками;</p> <p>б) снарядами з дистанційним підривником або трубкою (пристрілювання на повітряних розривах);</p> <p>в) снарядами з дистанційним підривником або трубкою (пристрілювання на наземних розривах без пристрілювання висоти розривів);</p> <p>г) снарядами з дистанційним підривником (пристрілювання на наземних розривах з подальшим пристрілюванням висоти розривів)</p>	<p>9</p> <p>10</p> <p>10</p> <p>12</p>	<p>11</p> <p>-</p> <p>13</p> <p>-</p>
19	<p>Ураження незапланованої цілі без пристрілювання:</p> <p>а) координати і розміри цілі визначаються засобами батареї;</p> <p>б) координати і розміри цілі вказані в команді старшого командира (начальника).</p>	<p>4</p> <p>3,5</p>	<p>5</p> <p>4,5</p>
20	<p>Підготовка непланового НЗВ:</p> <p>а) координати флангів НЗВ визначаються засобами батареї;</p> <p>б) координати флангів НЗВ вказуються в команді старшого командира (начальника).</p>	<p>4,5</p> <p>4</p>	<p>5,5</p> <p>5</p>
21	<p>Ураження планової цілі.</p>	<p>1,5</p>	<p>2,5</p>
22	<p>Пристрілювання дійсного репера, визначення та доповідь пристріляних поправок.</p>	<p>14</p>	<p>19</p>

Завтра групове
зайняття, а ти чим
зайнятий?

Завдання на самостійну роботу:

- Вивчити матеріал заняття та допрацювати конспект лекції.
- Записати в зошиті організацію та озброєння артилерії десантно-штурмового батальйону ВДВ.
- Підготуватися до групового заняття

Заняття закінчено.

Дякую за увагу!